

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของ พยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐาน

อำภรณ์ อ่อนเปรี้ยว, ยุทธนา สุดเจริญ

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยนำ ปัจจัยเสริม ความรู้ความเข้าใจและปัญหาที่มีผลต่อการปฏิบัติ งานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานผู้ป่วยคดีและหาความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าวเพื่อหาแนวทางส่งเสริม โดยกลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพหน่วยตรวจผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 82 คน โดยใช้แบบสอบถามและพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบางเขน จำนวน 4 นาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานผู้ป่วยคดีวิเคราะห์ด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบ Pearson

พบว่าพยาบาลวิชาชีพมีความคิดเห็น ประสพการณ์ด้านการเก็บพยานหลักฐานผู้ป่วยคดีในระดับมากและน้อย ตามลำดับ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวทางปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดีในระดับมากที่สุด เรื่องการเก็บรวบรวมพยานวัตถุผู้ป่วยคดี และแนวทางการปฏิบัติด้านกฎหมายในระดับมาก รวมถึงโรงพยาบาลกำหนดนโยบายในระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์พบว่าปัจจัยต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจด้านการเก็บพยานหลักฐานผู้ป่วยคดี ยกเว้นปัจจัยนำส่วนประสพการณ์ในการเก็บพยานหลักฐานผู้ป่วยคดีมีความสัมพันธ์ทางลบระดับต่ำกับความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวทางการปฏิบัติด้านกฎหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.247, p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์เชิงลึก พบว่า ควรมีพยาบาลนิติเวชเนื่องจากช่วยส่งต่อพยานหลักฐานกับตำรวจ โดยมีแนวทางส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ประสพการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดีคือ ควรจัดอบรมเรื่องการดูแลผู้ป่วยคดีและการเก็บพยานหลักฐาน รวมถึงผู้บริหารควรมีการศึกษาดูงาน และอาศัยความร่วมมือระดับองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญ

คำสำคัญ : การเก็บพยานหลักฐาน, พยาบาลวิชาชีพ

Relationships between factors and cognitive performance.

Registered nurse in the collection of evidence.

Amparat Onpraew, Yuttana Sudjaroen

Forensic Science Faculty of Science and Technology Suan Sunandha Rajabhat University

Abstract

The research purposes were to study personal factors, supporting factors, knowledge, understanding and problems, which affected evidence collection in nursing practices. The relationship between factors were studied for guideline in nursing practices concerning medical laws related to evidence collection and records. Research samples were registered nurses, who worked at the out-patient department Bhumibol Adulyadej Hospital (n=82). Data collection was conducted from each subject with questionnaires. In depth-interview with forensic experts (n=4) were conducted for data interpretation. Results of each factor were presented as descriptive statistics, including percentage mean, standard deviation, and the relationship among studied factors. The results were analyzed by Pearson's correlation and presented as relation coefficient (r).

The findings show that registered nurses had good attitude and low experience level concerning evidence collection pertaining to medical legal cases. In addition, knowledge and attitude in relation to practice guideline of registered nurses were at the highest levels. Evidence collection and law practice of registered nurses were at high levels. There was relationship of almost all factors, except experience in evidence collection (personal factor) had a negative correlation in knowledge and attitude pertaining to law practice, which was significant, at a low level of relation ($r=-.247$, $p<0.05$). This relationship corresponded to results from in-depth interviews, which found that forensic nurses may find it necessary to inform and transfer evidence to policemen. Knowledge, understanding, experience, and attitude concerning medico-legal practices were improved in medico-legal care, and evidence collection of nurses. Executive staff should be visited by expert organizations for collaboration.

Keywords : evidence collection, registered nurses

บทนำ

พยาบาลวิชาชีพมีบทบาทหน้าที่ให้การดูแลรักษาปฏิบัติตามกระบวนการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพการพยาบาล (กองการพยาบาล, 2544 : 22) โดยการพยาบาลจำแนกหลายได้สาขา เช่น การพยาบาลผู้ใหญ่ การพยาบาลผู้สูงอายุ ฯลฯ รวมถึงการพยาบาลด้านนิติเวช โดยการพยาบาลด้านนิติเวชเป็นการพยาบาลที่มีการประยุกต์ศาสตร์การพยาบาลกับกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ในการดูแลสุขภาพ เพื่อดำเนินคดีทางกฎหมาย พยาบาลนิติเวชมีบทบาทให้การดูแลผู้ป่วยนิติเวชคลินิก การเก็บหลักฐานทางนิติเวช การให้คำปรึกษาและให้ความรู้ด้านนิติเวชคลินิก การเป็นพยานศาล (โสภา วงศ์สกุลชื่น, 2551)

พยาบาลนิติเวชเกิดขึ้นเฉพาะในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ เป็นต้น แต่โรงพยาบาลในประเทศไทยไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน ถึงอัตรากำลังพล เนื่องจากไม่มีพยาบาลนิติเวชในประเทศไทย ทำให้ส่วนใหญ่การดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยคดีมักเป็นบทบาทหน้าที่ของพยาบาลห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินแทน ซึ่งแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดีโรงพยาบาลในระดับตติยภูมิบทบาทที่เห็นในปัจจุบันคือ 1) การซักประวัติว่าเป็นผู้ป่วยคดี 2) แจ้งความ 3) ดูแลให้ได้รับการรักษา 4) บันทึกอาการบาดเจ็บและถ่ายภาพ 5) เก็บผลการตรวจและพยานวัตถุ 6) ร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรม (วรารัตนา สาริพันธุ์, 2554) แต่บทบาทพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้านนิติเวทยังไม่ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่จากสภาการพยาบาลที่ชัดเจน

โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช เป็นโรงพยาบาลตติยภูมิ จำนวนเตียง 700 เตียง มีพยาบาลวิชาชีพจำนวน 730 คน จากสถิติพบว่ามียานผู้ป่วยคดีที่เข้ารับการรักษา ปีพ.ศ. 2554 มีจำนวน 1,039 คน

และ ปีพ.ศ. 2555 มีจำนวน 995 คน และไม่มีพยาบาลวิชาชีพที่ผ่านการอบรมด้านนิติเวชหรือการดูแลผู้ป่วยคดี

จากข้อมูลดังกล่าวทางผู้วิจัยเล็งเห็นว่าพยาบาลวิชาชีพเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการเก็บรวบรวม และเก็บรักษาพยานหลักฐาน ถ้าพยาบาลไม่ทราบวิธี การปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดีที่ถูกต้องจะส่งผลให้มีการทำลายพยานหลักฐานที่สำคัญได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยนำเข้าปัจจัยเสริม ความรู้ความเข้าใจและปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้าและปัจจัยเสริมกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี ผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางแก้ไขในการปฏิบัติงานด้านการเก็บพยานหลักฐานของพยาบาลวิชาชีพในผู้ป่วยคดีและอาจนำไปใช้ในโรงพยาบาลตติยภูมิอื่น ๆ ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานหน่วยตรวจผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ จำนวน 82 คน ให้ข้อมูลโดย การตอบแบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบจากคณะ กรรมการจริยธรรมการวิจัย โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช และพนักงานสอบสวน จากสถานีตำรวจนครบาลบางเขน จำนวน 4 นาย ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็น 2 วิธี คือ

1. วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

โดยการใช้เครื่องมือ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งเป็นลักษณะ คำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 ส่วนของความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐาน ในผู้ป่วยคดีมี จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยแนวทางการ ปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดี แนวทางการปฏิบัติในการเก็บรวบรวม พยานวัตถุ ผู้ป่วยคดี และแนวทางการปฏิบัติด้านกฎหมาย อย่างละ 10 ข้อ โดยข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่าโดยเลือก 2 ระดับ ได้แก่ ใช่ และ ไม่ใช่

ส่วนที่ 3 ปัจจัยนำส่วนของความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพต่อการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี มีจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยนำส่วนของประสบการณ์ในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีของพยาบาลวิชาชีพมีจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 5 ปัจจัยเสริมส่วนของนโยบายหรือการกำหนดแนวทางการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี มีจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 6 ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านการเก็บพยานหลักฐานของพยาบาลวิชาชีพ มีจำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถามได้ทดสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของงานวิจัยได้เท่ากับ 0.7388 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.751 ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น ระดับสูง

2. วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

โดยการใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวทางส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดีของพยาบาลวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 แนวทางส่งเสริมทัศนคติความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพยาบาลวิชาชีพกับการเก็บพยาน หลักฐานในผู้ป่วยคดี

ส่วนที่ 3 แนวทางส่งเสริมประสบการณ์ในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีของพยาบาลวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับนโยบายหรือการกำหนดแนวทางการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentages) แจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำและปัจจัยเสริมกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพวิเคราะห์ด้วย Pearson Correlation และแสดงเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สถิติวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 13.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$

ผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ช่วงอายุ 20-31 ปี จบการศึกษาปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตำแหน่งงานเป็นพยาบาลเวร 8 ชม. มี

ประสบการณ์น้อยกว่า 6 ปี และระยะเวลาการทำงาน 21 ปีขึ้นไป

ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี

1. ปัจจัยนำด้านความคิดเห็นในด้านการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.67)

2. ปัจจัยนำในส่วนของการประสบการณ์ในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี

3. ปัจจัยเสริมในส่วนของนโยบาย หรือ การกำหนดแนวทางการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าองค์กรมีนโยบายหรือการพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$, S.D. = 1.13)

กำหนดแนวทางการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 1.12)

ความรู้ความเข้าใจในด้านการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีของพยาบาลวิชาชีพพบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดี กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 0.83$, S.D. = 0.31)

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ ในการเก็บรวบรวมพยานวัตถุผู้ป่วยคดีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานวัตถุผู้ป่วยคดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 0.67$, S.D. = 0.39)

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติทางด้านกฎหมาย กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติทาง ด้านกฎหมายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 0.66$, S.D. = 0.27)

ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเก็บ พยานหลักฐานของพยาบาลวิชาชีพในผู้ป่วยคดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเก็บพยานหลักฐานของพยาบาลวิชาชีพในผู้ป่วยคดีในการปฏิบัติงานด้านการเก็บพยานหลักฐานของพยาบาลวิชาชีพในผู้ป่วยคดีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = 0.96) ซึ่งพบปัญหา อุปสรรค คือ องค์กรมีการจัดอบรมหรือเพิ่มพูนความรู้ในด้านการเก็บพยานหลักฐานอยู่ในระดับน้อย ส่วนเรื่องอุปกรณ์ สถานที่ และจำนวนบุคลากรอยู่ในระดับปานกลางจึงยังไม่เป็นปัญหาอุปสรรค

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำและปัจจัยเสริมกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson Simple Correlation) พบว่า ปัจจัยนำและปัจจัยเสริมไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการ ปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยนำและปัจจัยเสริมกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี ยกเว้นปัจจัยนำในส่วนของการประสบการณ์ในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีของพยาบาลวิชาชีพมีความสัมพันธ์ ทางลบในระดับต่ำกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี เรื่องแนวทาง

การปฏิบัติด้านกฎหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทางสถิติ ($r = -.247, p\text{-value} < 0.05$)

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบางเขน
 ข้อคำถามที่พบพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางเขนส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการรับ-ส่ง พยานหลักฐานและติดต่อประสานงาน หรือรับ-ส่งพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีกับประชุมวิชาการเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยคดี และการเก็บพยานหลักฐานเบื้องต้น และควรให้พยาบาลวิชาชีพ มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเก็บพยานหลักฐาน ส่วนแนวทางที่จะส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ด้านการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีคือ ควรมีการเพิ่มวิชานิติวิทยาศาสตร์ในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ควรจัดอบรม

อภิปรายผล

พยานหลักฐานจากผู้ป่วยคดี เช่น ครบหม้อเป็น ลูกกระสุน เสื้อผ้า รอยบาดแผล สามารถถ่ายทอด เชื่อมโยงไปสู่ผู้กระทำความผิดและดำเนินการในด้าน กระบวนการยุติธรรมได้ โดยการเก็บพยานหลักฐานเป็นหน้าที่สำคัญของพนักงานสืบสวนสอบสวน แต่อย่างไรก็ตามเหตุหรือคดีที่เกิดขึ้นย่อมมีผู้ได้รับบาดเจ็บทั้งทางร่างกาย และจิตใจและจำเป็นต้องมีการเคลื่อนย้ายหรือส่งต่อไปยังโรงพยาบาล พยาบาลจึงเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการเก็บพยานหลักฐาน เนื่องจากพยาบาลอยู่ในฐานะผู้ใกล้ชิด และเป็นบุคคลแรกที่พบเห็นผู้ป่วย ถ้าพยาบาลไม่ทราบวิธีการแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดีที่ถูกต้องส่งผลให้ห่วงโซ่พยานถูกตัดหรือขาดการเชื่อมต่อ ซึ่งแนวทางการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บ

พยานหลักฐานต่อผู้ป่วยคดี ทางสภาการพยาบาลยังไม่มีข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และไม่มีพยาบาลนิติเวชในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ งานของพยาบาลวิชาชีพ ในการเก็บพยานหลักฐาน พบว่าพยาบาลวิชาชีพที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี 2 ช่วงอายุคือ ช่วงอายุ 21-30 ปี และ 41-50 ปี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 6 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ด้านความคิดเห็นในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี พบว่า มีการเล็งเห็นถึงความสำคัญ ในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีแต่ขาดประสบการณ์ และ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติด้านการเก็บพยานหลักฐาน จากมีประสบการณ์ในประสานงาน หรือแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เกี่ยวกับนิติเวช และขาดการอบรมเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีมากที่สุด ส่วนเรื่อง การพยาบาลทั่ว ๆ ไปตามมาตรฐานวิชาชีพสามารถปฏิบัติได้ เมื่อเทียบกับความรู้ด้านการดูแลผู้ป่วยคดีหรือการเก็บพยานหลักฐาน พบว่ายังมีความรู้ความเข้าใจที่น้อย แต่ในด้านการดูแลผู้ป่วยคดีทั่ว ๆ ไป เช่น การซักประวัติและการบันทึกอาการบาดเจ็บ ลักษณะบาดแผล สามารถปฏิบัติได้นอกจากนี้ส่วนของการกำหนดแนวทาง การปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี พบว่าทางโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีอยู่ในระดับปานกลาง โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญด้านการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น ทรัพยากร อุปกรณ์ รวมถึงมีการจัดตั้งหน่วยตรวจนิติเวช

ด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดี แนวทางการปฏิบัติด้าน

การเก็บรวบรวมพยาน วัตถุผู้ป่วยคดีและแนวทางการปฏิบัติงานกฎหมาย พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ในเรื่องให้การพยาบาลทั่ว ๆ ไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อเทียบกับความรู้ด้านผู้ป่วยคดีหรือการเก็บพยานหลักฐาน

แต่อย่างไรก็ตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพด้าน การดูแลผู้ป่วยคดีถือว่าเป็นบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากช่วยติดต่อประสานส่งต่อพยานหลักฐานให้กับ เจ้าหน้าที่ตำรวจและเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยคดีในกระบวนการยุติธรรม โดยแนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ป่วยคดีคือ ควรจัดอบรมเรื่องการดูแลผู้ป่วยคดี และการเก็บพยานหลักฐาน รวมถึงผู้บริหารองค์กรควรมีการ ศึกษาดูงาน และอาศัยความร่วมมือระดับองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ และปัจจัยเสริมกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี พบว่าปัจจัยนำ และปัจจัยเสริมไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี ยกเว้นปัจจัยในนำส่วนของประสบการณ์ในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดี ของพยาบาลวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับ ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในการเก็บพยานหลักฐานในผู้ป่วยคดีเรื่องแนวทางการปฏิบัติด้านกฎหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.247, p\text{-value} < 0.05$) เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเก็บ พยานหลักฐานถือว่าไม่ใช่หน้าที่ประจำหรือหน้าที่หลัก เพราะไม่ได้ปฏิบัติเป็นประจำ จึงเน้นบทบาทในด้านการ ดูแลผู้ป่วย

ตามมาตรฐานวิชาชีพเป็นหลัก ตรงกันข้าม พยาบาลวิชาชีพที่ตอบแบบสอบถามกลับมีในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานกฎหมายที่มาก เนื่องจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการเรียน การสอนวิชากฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ

ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับ วรางคณา สาริพันธุ์ (2554) ศึกษางานวิจัยเรื่องแนวทางการปฏิบัติของพยาบาลในการเก็บพยานหลักฐานผู้ป่วยคดีในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลรามารัตนบุรีคือ การซักประวัติว่าเป็นผู้ป่วยคดี แจ้งความ ดูแลให้ได้รับการรักษา บันทึกอาการบาดเจ็บถ่ายภาพ เก็บผลการตรวจและพยานวัตถุ ร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรม ซึ่งพยาบาล ในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นผู้หนึ่งที่มิบทบาทสำคัญในการเก็บพยานหลักฐานผู้ป่วยคดี โดยมีบทบาทในการ เก็บหลักฐานและบันทึกทางนิติเวช บทบาทพยาบาลผู้ถ่ายภาพกรณีทางนิติเวชและบทบาทในการเป็นพยานพริ้งพวงและให้ความรู้ด้านนิติเวช อุปสรรคในการปฏิบัติงานได้แก่ การขาดความรู้ อุปกรณ์ และขาด ระบบการจัดเก็บพยาน หลักฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความรู้ความเข้าใจในการเก็บพยานหลักฐาน แต่เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการเก็บพยาน หลักฐาน เช่น หน่วยนิติเวชโรงพยาบาลตำรวจ สถาบัน นิติวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
2. ควรมีการวิจัยในบทบาทของพยาบาลในกรณีอื่น ๆ เช่น กรณีความผิดทางเพศ

References

- Bountong T. (2001). **The core competencies of nurses and midwives**. National Nursing Education Seminar papers 3 rd. Bangkok. Crime Suppression Division. **Investigation and evidence associated**. Bangkok: Administration Investigation.
- Donna M. Garbacz Bader, D. M., & Gabriel, S. (2010). **Forensic Nursing: a concise manual**. United States of America: Taylor & Francis Group.
- Ethics Committee. (2002). **Promote guidelines for ethical nursing profession**. Bangkok: Thailand Nursing and Midwifery Council.
- Hammer, R. M. Moynihan, B., & Pagliaro, E. M. (2006). **Forensic nursing: A Handbook for practice**. Massachusetts: Jones and Bartlett publishers.
- Ketsumpan Y. **Quality nursing care Conference papers**. Bangkok: Siriraj Hospital.
- Kongkarnpayaban. (2001). **Quality assurance Nursing in hospital: Nursing service in-patient department**. Bangkok: Office of Permanent Secretary.
- Lynch, V. A. (2006). **Forensic nursing**. Colorado: Mosby.
- Robinson, D. & Kettles, A. (2000). **Forensic nursing and multidisciplinary care of the mentally disordered offender**. London: Tyne and Wear.
- Saripan W. (2011). **Guideline of nursing procedure for evidence collection of forensic patients in emergency department Ramathipodi Hospital**. M.Sc, (Public health) Major in Medicaland public health law administration.
- Wongsakulchean S.(2008). **Scenario role of forensic nurses**. Master Thesis Nursing Administration, Nursing, Chulalongkorn University.